Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 8 (260)	ГОД VI	БЕЛАСТОК, 19 ЛЮТАГА 1961 ГОДА	ЦАНА 60 ГР.

26 ЛЮТАГА ПЛЕНУМ ГП БГКТ

У сувязі з пятай гадавінай дзейнасці Беларускага грамадска - культурнага таварыства і «Нівы», 26 лютага, у дзень заснавання Таварыства адбудзецца ўрачыстае пленарнае пасяджэнне Галоўнага праўлення БГКТ, на якім падвядзецца вынікі дагэтуляшняй працы. Пленум адбудзецца ў памяшканні ГП БГКТ.

НОВЫЯ ГУРТКІ І САМАДЗЕЙНЫЯ КАЛЕКТЫВЫ НА САКОЛЬШЧЫНЕ

КНЫШЭВІЧЫ. Нядаўна ў памяшканні тутэйшай школы адбыўся сход моладзі. На гэтым сходзе шырока абмяркоўвалася справа культурнага жыцця на вёсцы. Удзельнікі сходу вырашылі заснаваць гурток БГКТ. У гурток уступіла 23 асобы. Яго старшынёю выбрана настаўніцу Таню Юрылік, сакратаром Янку Аляшэвіча, а скарбнікам Янку Змітрука. Гэта ўсё маладыя, поўныя найлепшых намераў людзі, якія хочуць узняць на вышэйшы ўзровень культурнае жыццё свайго асяроддзя. І сапраўды, з гэтага дня моладзь вёскі пачала жыць зусім інакш, па-новаму. Адразу на другі дзень пад кіраўніцтвам старшыні гуртка БГКТ Т. Юрылік моладзь сабралася і абмяркоўвала беларускія п'есы. Вырашана развучыць дзве п'есы: «Суд» і «Мараль Наталіі Дзотавай».

Кнышэвіцкая моладзь энергічна прыступіла да развучвання п'ес і плануе выступіць з імі не толькі ў сваёй роднай мясцовасці, але таксама і ў суседніх вёсках. Трэба адзначыць, што вялікай дапамогай у працы Т. Юрылік з'яўляецца трохтыднёвы тэатральна - мастацкі семінар, які яна закончыла ў жніўні мінулага года ў Супраслі. Варта падкрэсліць, што самадзейнікам у Кнышэвічах выдатна памагае кіраўнік мясцовай пачатковай школы Янка Колнаўс.

*

СЛОЯ. Гэтая вёска такая ж, як дзесяткі другіх. Тут шмат моладзі, якая з ахвотаю горнецца да культурнага жыцця. У Слоі, аднак, дзеля яго разгортвання няма спрыяльных умоў. Тут няма школы, ані святліцы, дзе можна было б праводзіць культурныя заняткі. Аднак аматары мастацкай працы знайшлі выхад з гэтага становішча. Вось нядаўна яны сабраліся ў хаце Людмілы Мічэйко. Тут горача абмяркоўвалі справу заснавання гуртка БГКТ. У новы гурток запісалася 24 асобы, а ў склад праўлення ўвайшлі наступныя асобы: Мікалай Прымак — старшыня, Людміла Фідзюкевіч — сакратар і Людміла Мічэйко — скарбнік.

Нягледзячы на неспрыяльныя жыллёвыя ўмовы, гурток БГКТ з першых дзён свайго існавання энергічна прыступіў да дзейнасці. Моладзь развучвае дзве п'есы. «Прымакі» і «Дзесяць гектараў». Зараз адбываюцца ўжо апошнія пробы і неўзабаве маладыя артысты - самадзейнікі выступяць на сцэне. Адзначым, што ўсе рэпетыцыі праходзяцца ў прыватным памяшканні члена БГКТ і скарбніка гуртка Людмілы Мічэйко. Сюды таксама на рэпетыцыі часта прыязджае з суседняй вёскі Суковічы Яша Курпэль, пад вопытным вокам якога адбываюцца пробы, а таксама вывучаюцца песні і танцы. Хочацца асабліва падкрэсліць вялікі ўклад у мастацкую працу гуртка яго старшыні Мікалая Прымака і Скарбніка Людмілы Мічэйко.

Добра было б, каб другія праўленні гурткоў БГКТ бралі прыклад з працы гуртка ў Слоі, а тады б напэўна выдатна ажывілася культурнае жыццё на нашых вёсках.

Янка

...ПУШЧА ЗАПРАШАЕ

...ПУШЧА ВАБІЦЬ

...ПУШЧА Ж ВЕ

ПРАГУЛКА ПА ПУШЧЫ

Для Белавежскай пушчы не існуюць пары года. якія маглі б нейкім чынам зменшыць яе прывабнасць Яна заўсёды цудоўная! Але лепш няхай за нас гавораць здымкі нашага фотакарэспандэнта Міколы Тарасевіча, які сябруе з Пушчай нават зімою, калі здавалася б няма ў ёй нічога цікавага.

(Працяг на стар. 3)

ПРА-ГУЛ-КА ПА ПУШ-ЧЫ

(Працяг са стар. 1)

...ПУШЧА НАТХНЯЕ

...ПУШЧА ЎСПАМІНАЕ.

...ПУШЧА ІНТРЫГУЕ.

Кох выдаў загад аб ліквідацыі партызан у раёне Роўна. Перавозячы Кузняцову важны пакет, гіне Коля Прыходзька. Кузняцоў адпомсціў смерць сябра разгромам варожай засады. У навакольных раёнах з'явіліся карнікі. Партызанцкі штаб сцягвае сваіх людзей у лагер.

ЛЕПШ ПАМЕРЦІ АД КУЛІ

Тымчасам Кастусь Доўгер, атрымаўшы заданне, накіраваўся ў Сарны, каб адтуль цягніком выехаць у Роўна. Яго спадарожнікамі былі двое партызан — Пятроўскі і Петчак.

Па дарозе іх затрымала група ўзброеных людзей. Адзін з гэтай групы, відавочна старшы, загадаў абшукаць усіх траіх. У іх забралі грошы і дакументы — больш нічога не знашлі.

— У штаб! — загадаў старшы.

Іх прывялі ў адзінокі домік на ўскраіне вёскі, на беразе ракі Случ. Навокал доміка кружыліся такія ж узброеныя людзі. Дзядзька Кастусь прыкмеціў у іх на шапках трызубы і тут толькі канчаткова зразумеў, з кім мае справу.

Канвaіры даставілі затрыманых да бандыта, які, мяркуючы па рэгаліях, быў галоўным.

Бандыт крыкнуў канваіру:

— Прышлі хлопцаў!

«Хлопцы» ўжо чакалі сігнала і па камандзе накінуліся на партызан. Калючым дротам звязалі ім рукі за спіною, затым разулі. Пятроўскага і Доўгера адвялі ў клуню. Петчака пакінулі для допыту.

Допыт цягнуўся да тых пор, пакуль Петчак не паваліўся без прытомнасці, сколаты іголкамі і гвоздзямі, пaранены сцызорыкам, пабіты шомпаламі. Яму задавалі адно і тое ж пытанне:

— Куды і чаго ідзеш?

Петчак маўчаў.

Яго аблілі халоднай вадою, зноў узяліся дапытваць і не атрымаўшы адказа, пачалі біць нагамі. У непрытомным стане яго ўвапхнулі ў клуню да Пятроўскага. На допыт узялі Доўгера.

Таксама, як Петчак, дзядзька Кастусь ні слова не сказаў сваім мучыцелям. Яго паддалі такім жа самым бесчалавечным допытам і непрытомнага прынеслі і кінулі ў клуню.

— Ты ўкраінец? — звярнуўся фашыст да Пятроўскага, калі яго прывялі на допыт.

— Так, украінец.

— Дык раскажы нам, куды ты ішоў з гэтым ляхам і беларусам?

— Я ішоў у Сарны.

— Чаго?

— Па сваіх справах.

— Гумовая дубінка апусцілася на галаву Пятроўскага.

— Будзеш гаварыць?

— А я гавару. — сказаў партызан, калі ачуняў.

— Ты атрымаў заданне ад савецкіх партызан?

— Не.

— Хлусіш!

— Яго пачалі біць шомпаламі. Білі да тых пор, пакуль ён мог стаяць на нагах. Калі ён зваліўся, бандыты працягвалі біць нагамі. Наканец і яго кінулі ў клуню...

Быў пачатак сакавіка і партызаны карчанелі ад холаду. Шэптам, каб не пачулі вартаўнікі, дзядзька Кастусь сказаў таварышам:

— Калі каму - небудзь з вас удасца вырвацца — зайдзіце да маіх, перадайце прывітанне. Дачка няхай ідзе ў атрад...

Перад світаннем у клуню ўвайшлі пяцера маладцоў. Ударамі ног паднялі палонных і пацягнулі іх звязаных да ракі.

— Стой! — загадаў адзін з бандытаў, калі падышлі да берагу.

Рака была скавана тоўстым слоем ільду, на якім чарнела прорубь. Трое схапілі дзядзьку Кастуся.

— Бывайце, таварышы! — крыкнуў ён.

Пятроўскі і Петчак бачылі, як валіліся бандыты, запіхаючы пад лёд сваю ахвяру.

Кастусь Доўгер

— Лепш памерці ад кулі! — закрычаў Пятроўскі і кінуўся ў бок. За ім скочыў Петчак.

Па іх адкрылі агонь. Петчак упаў, не паспеўшы зрабіць і некалькі крокаў. Пятроўскі працягваў бегчы. І кулі міналі яго.

Праз тры гадзіны ён дабраўся да лагера. Да вечара банда, якая ўчыніла над нашымі таварышамі жорсткую расправу, была цалкам знішчана.

— З-пад ільду мы выцягнулі цела дзядзькі Кастуся. Пахавалі яго з партызанцкім гонарам.

ЗА ШТО Ж, ТАВАРЫШ, МЯНЕ НЕНАВІДЗІШ?

— Вы выклікалі з Роўна Кузняцова? — спытаў мяне Лукін, калі я вярнуўся са ўзвода, у якім праводзіў гутарку з таварышамі.

— Не, а што?

— Ён толькі што прыехаў.

— Дзе ён?

— Зараз зойдзе, пайшоў умывацца. З ім нешта дрэннае...

(Працяг на стар. 4)

Фальклор Беласточчыны

ПЕСНЯ

Ой ішоў я малады
Чараз тыя ямы,
Не папаў я да дзяўчыны
Да й яе мамы.

Ой кажут яны мне
Ды на лаві сесці.
Наварылі мундзерыкаў,
Кажут жа мне есці.

Я на тыя мундзерыкі
Скрыва паглядаю.
Стаят гаршчкі на паліцы,
Я іх паскідаю.

Ой ішоў я малады
Чараз тры гароды,
Зачапіўся ў гарбузень
Нарабіў я шкоды.

Маладыя дзяўчанята
Канопалькі рвалі,
Яны мяне маладога
У каноплі схавалі.

Ой я вышаў з канапель,
Сеў я на грудочку,
Адна нясе паштанікі,
Другая сарочку.

Каторая паштанікі,
Тая людзям будзе.
Каторая сарочаньку,
Тая мая будзе.

Запісаў Уладзімір Красоўскі з [illegible] (Беластоцкі павет) ад бабулі Яўгеніі Красоўскай (75 год)

АПАВЯДАННЕ АБ ЛЮДСКОЙ

Ц. В. з вёскі Мачылы Пшчолкі (Сямяціцкі павет) прывезлі ў шпіталь без прызнакаў жыцця. Пульс нячутны, чалавек непрытомны, з вялікім кровазліццём. Даследванні выявілі крывавы нарыў на страўнику. Кожная мінута была дарагая. Жыццё чалавека вісела на валаску. Але Ц. В. ужо на аперацыйным стале. Яшчэ паўмінуты і рука хірурга ўпэўненым рухам адкрывае жывот. Нож углыбляецца... А вось і ён, пракляты паразіт, рассеўся! Рука з нажом на секунду павісла ў паветры... Бараніся, калі можаш! Не можаш. Не ў тваіх сілах! Ідзі вон!.. Лекар зашывае рану. Ці канец? Ці будзе жыць. Прычына ж хваробы выкінута. Так, але ж гэтая прычына выкрвавіла сваю ахвяру. Два літры крыві, якія засталіся ў арганізме хворага, не хапаюць да жыцця. Значыць, нягледзячы на ўдачную аперацыю, чалавек... Але што гэта за рурка ідзе да жылы хворага? Навошта яна? Ага, праз яе ўліваецца кроў? **Жыццедайная кроў! Віват жыццё!!!**

Два літры крыві перадалі Ц. В. і гэтая кроў канчаткова падняла яго на ногі. Праз 20 дзён ён вярнуўся ў сваю вёску здаровым. 26 год мае хлапец і ў 26 год без крыві другога чалавека скончылася б яго жыццё.

*

Н. М. з Сакольскага павета мела калісьці запаленне лёгкіх. Не лячыла. — Ат, пабольвае, але пройдзе, — сказала сабе. Не прайшло. У адной палавіне лёгкіх зрабілася дзірка і гэтая палавіна пачала гніць Прайшоў яшчэ нейкі час і замест палавіны лёгкіх утварыўся мяшок з гноем. Хвароба ўжо намервалася выцягнуць сваю драпежную руку і да другой палавіны лёгкіх. А тады... Але вось Н. М. у шпіталі. Хірург адкрыў грудную клетку і выразаў знішчанук палавіну лёгкіх. Аперацыя прайшла добра, але Н. М. не жыла б, каб... не кроў. Гной жа «з'еў» усю яе ўласную кроў. І аж 6 літраў чужой крыві, якую ёй улілі ў часе аперацыі, і пасля, вярнулі яе сям'і, чэцвера дзецям.

*

У М. Р. выяўлена гнойны нарыў мозгу, які паўстаў праўдападобна ад запалення вуха. Перад хірургам стаяла задача выкінуць мёртвую частку мозгу. Каб выканаць так цяжкую аперацыю існоў патрэбна была кроў. Тры літры, якія пераліілі М. Р., пазволілі яму выйсці са шпіталя зусім здаровым.

*

Я прыгадала некалькі выпадкаў з практыкі беластоцкага шпіталя, калі людзей, якія стаялі ча парозе смерці, КРОЎ і ўмелыя рукі хірурга вярнулі да жыцця. А аб такіх прыкладах можна было б гаварыць днямі, гадамі. Іх тысячы ў год у Беластоку, сотні тысяч у Польшчы і мільёны на свеце.

Мацеры вяртаюцца да малых дзяцей, сыны да бацькоў, дзеці да сваіх заплаканых мам, толькі таму, што была КРОЎ. А каб яе не было?...

*

Людская кроў з'яўляецца самым каштоўным і неабходным лякарствам у сучаснай медыцыне. Многа, многа хвароб лічыліся б невылечнымі, каб не кроў. На працягу года ў Польшчы робіцца 500 тысяч пераліванняў крыві. Адзін толькі шпіталь імя Снядэцкага ў Беластоку за 1960 год расходаваў 1500 літраў.

Як на Беласточчыне, так і ва ўсёй краіне, гэтая лічба будзе расці па меры будавання ўсё новых шпіталяў. А будуецца іх на нашых вачах нямала. І калі цяпер у Польшчы 80 тысяч людзей аддае сваю кроў для хворых, то за год спатрэбіцца мо' 100 тысяч.

Трэба ведаць, што хворыя ў нашых шпіталях атрымліваюць кроў б я с п л а т н а, бо кроў як лякарства, бясцэнная. Любая сума грошай будзе нічога не значучая ў параўнанні са шклянкай крыві, а што ўжо гаварыць аб 4—6 літрах.

Для параўнання: да вайны за адзін грам крыві плацілася 1,5 злота (даваеннага), значыць за літр трэба было заплаціць 1500 даваенных злотых. Нічога і дзіўнага, што людзі заўчасна ўміралі, бо хто ж мог сабе пазволіць аж на так дарагое лякарства. Такіх было вельмі мала.

Ці аддача крыві шкодзіць для здароўя? **Ніколькі! Усе лекары сцвярджаюць гэта. За адзін раз ад крвёдаўцы бярэцца 200 грам крыві (адна шклянка). Гэта 1/25 частка ўсёй яго крыві і гэтую частку арганізм папаўняе ўжо за тыдзень.**

Як часта можна аддаваць кроў?

А хоць бы раз — два разы ў год.

— Было б вельмі добра, — кажа ў размове са мной доктар Ражкоўскі, дырэктар Ваяводскай стацыі крвёдаўства ў Беластоку, — каб кожны хоць раз на ўсё жыццё аддаў 200 грам

Паглядзіце, якая праўда ў гэтых словах!

У Польшчы 30.000.000 людзей. 20.000.000 адводзім на дзяцей і тых, ад якіх па прычыне розных хвароб нельга браць кроў. Застаецца 10.000.000. Кожны дасць па 200 грам — гэта 2 мільярды (2.000.000.000) грамаў. Літр мае 1000 грамаў, значыць нашае пакаленне ад 20 да 55 год дало б 2 мільёны літраў крыві. За год шпіталі ў Польшчы расходуюць 100 тысяч літраў. Значыць, мы самі сябе можам забяспечыць бясцэнным лякарствам на 20 год.

І на заканчэнне яшчэ адно. Нямнога ёсць у нас на Беласточчыне людзей, якія разумеюць значэнне так гуманітарнай акцыі, як крвёдаўства. Ёсць, на жаль, такія, якія не толькі не аддаюць крыві бескарысліва, увогуле для хворых. **Яны нават не даюць крыві ў выпадку, калі хто - небудзь з іх сям'і знаходзіцца ў шпіталі і для лячэння вельмі патрабуе яе.** Пры збіранні матэрыялаў для гэтага рэпартажу мне давялося гаварыць з многімі лекарамі. І ўсе яны з сумам адзначалі гэты факт.

У Францыі, Англіі, Чэхаславакіі, Югаславіі і яшчэ ў многіх другіх краінах, а нават і ў нас, у Познанскім, людзі ахвотна, з поўнай свядомасцю аддаюць сваю кроў для лячэння. Як жа часта гаварылі мне аб гэтым лекары, з якімі я размаўляла. А ў нас чакаюць, каб толькі нехта, толькі не я. — Мне, то, маўляў, дайце, але я не. Гаворыцца: як пасцелеш, так і выспішся. Гэта праўда. У ё ў нас залежыць ад нас. А крыху добрай волі і пачуцця абавязку перад другім чалавекам і сотні дзяцей і дарослых падзякуюць нам з усмешкай за тое, што бачаць сонца.

ВЕРА ЛЕЎЧУК

фота: **П. ЧЭРНЯКЕВІЧ**

Вось яны — некаторыя з тых, чыя кроў плыве ў жылах іншых.

Ці надаецца ваша кроў для лячэння — трэба ўсё дакладна даследваць.

(Працяг са стар. 3)

— Што менавіта?

— Не ведаю. Але ён усхваляваны нечым.

Праз мінуту з'явіўся Кузняцоў.

— Прыбыў без выкліку, — сказаў Кузняцоў.—Гэты мундзір душыць мяне. Часам думаеш: усё к чорту, буду страляць. Не, разведчык з мяне дрэнны.

— Калі вы прыехалі прасіць дазволу на актыўныя дзеянні...

— Ды не, я разумею, што гэта рана... Але калі б каля мяне была хоць адна жывая душа, з кім бы я мог раіцца, або хоць гаварыць па-чалавечы. Дазвольце мне звязацца з ровенскім падполлем, — звярнуўся ён да мяне.

— З падполлем вам нельга звязвацца.

— Чаму? — здзіўлена паглядзеў на мяне Кузняцоў.

— У іх свая работа, а ў вас — свая. Ваша работа патрабуе выключнай канспірацыі. Налажылі фашысцкую форму, пачалі з фашыстамі жыць — значыць павінны па-фашысцкі і выць.

— Зразумейце мяне, таварыш камандзір, хвалюючыся, сказаў Кузняцоў. — Вы зразумейце... Ідзеш па вуліцы, сустрэчны не глядзіць у вочы, спяшыць прайсці міма. Такое пачуццё, быццам табе ў твар плюнулі. І хочацца, ведаеце, падыйсці да чалавека і спытаць: за што ж, таварыш, ты мяне ненавідзіш? Дык я свой...

Колькі адчаю было ў гэтым нечаканым прызнанні! Яно не магло не крануць. І ўсё ж я забараніў Кузняцову звязвацца з падпольшчыкамі.

Калі Кузняцоў вышаў, мы з Лукіным доўга ламалі галаў над тым, што б такога прыдумаць для Кузняцова, пакуль нарэшце не ўспомнілі аб Валі Доўгер. Яна была з намі.

ДАЗВОЛЬЦЕ КАМАНДАВАЦЬ ПАРАДАМ

...Пры першай сустрэчы Кузняцоў і Валя не вельмі спадабаліся адзін другому. Уяўленням Валі аб разведчыку Кузняцоў ніяк не падыходзіў. Ён здаваўся ёй надта звычайным для той ролі. Кузняцоў у сваю чаргу таксама не адчуў у Валі тых якасцяў, якія ён лічыў неабходнымі для працы сярод немцаў.

Кузняцоў падрабязна распытаў Валю аб сяброўках, якія ў яе засталіся ў Роўна. Ён убачыў для сябе магчымасць павелічэння новых патрэбных знаёмстваў. Толькі гэта і прымусіла яго згадзіцца з нашай прапановай аб пасылцы Валі ў Роўна. Першыя весткі аб Валі нас усцешылі. Яна хутка знашла для сябе і сваёй сям'і кватэру, якая магла служыць сховішчам Кузняцову. Валі ўдалося таксама аформіць прапіску, што было справай зусім нялёгкай. На жыхарства ў Роўна прапісвалі толькі тых, хто меў дазвол гестапа. Праз адну з сваіх «сяброўак» Валя пазнаёмілася з супрацоўнікам гестапа Лео Метка, асабістым перакладчыкам паліцмайстра Украіны. Метка паверыў Валі, быццам яе бацька супрацоўнічаў з немцамі і за гэта быў забіты савецкімі партызанамі. Ён жа наладзіў справу з прапіскай і рэкамендаваў Валю на працу.

Калі ўсё было наладжана, Валя пазнаёміла Метка са сваім «кавалерам». Гэтым «кавалерам» быў, зразумела, лейтэнант Пауль Зыбарт. Метка ў сваю чаргу пазнаёміў Зыбарта з некалькімі супрацоўнікамі райхкамісарыята і гестапа.

Мы пачалі атрымліваць ад Кузняцова паведамленні адно цікавей другога. Нам ставалі вядомымі шматлікія сакрэтныя мерапрыемствы гітлераўцаў.

У палове красавіка Кузняцоў паведаміў, што з выпадку дня нараджэння Гітлера ў Роўна рыхтуецца парад. Парад быў вызначаны на 20 красавіка. Кузняцоў прасіў: «Прашу дазволіць мне камандаваць гэтым парадам».

(Працяг у наступным нумары)

КРЫВІ

Многа год працуе дырэктарам Беластоцкай стацыі крвёдаўства др. Генрык Ражкоўскі — заслужаны арганізатар і папулярызатар акцыі крвёдаўства на Беласточчыне.

Гэтыя «катлы» называюцца аўтоклавамі. У іх пры дапамозе высокай тэмпературы і пад ціскам стэрэлізуецца (ачышчаецца ад бактэрый) вадкасць, з якой змяшаецца кроў. Выясняем, што кроў без змяшання яе з кансервуючай вадкасцю застыла б і была б непрыгодная ў медыцыне.

Кроў — бясцэнны лек, грозны вораг смерці. З крыві атрымліваем многа паходных лекаў, перш за ўсё плязму, неабходную пры лячэнні дзіцячых хвароб, напрыклад, так частых дзіцячых бягунак.

Францішак Кучынскі — стражак па прафесіі. Ратуе людзей падвойна: рызыкуючы жыццём — ад агню і сваёй кроўю — ад смерці.

— Я чалавек, — адказаў на нашае пытанне — чаму аддае кроў, — і з людскога абавязку перад другім чалавекам павінен памагаць яму, чым магу».

Больш бы такіх!

Кропля за кропляй у жылу хворага сплывае жыццедайная кроў, несучы яму ратунак.

Выдэзінфікаваную руку працягваецца праз дзірку ў г. зв. «бокс», дзе сцягваецца ад даўцы кроў. Бокс — гэта пакой, у якім няма бактэрый. Сястра ўваходзіць туды ў спецыяльнай яловай вопратцы.

Усё рабілася старанна і чыста, але... прыдатнасць кансервату ўсё ж такі трэба спраўдзіць яшчэ на трусіку. Укол трус атрымлівае ў жылку на вушку. Пры трусіку мілая апякунка 22 трусоў, якіх гадуе спецыяльна для вопытаў.

ПЕРШЫ РАЗ У ВЁСЦЫ

Ужо агульнавядомым з'яўляецца інструментальны гурток з вёскі Шчыты (Бельскі павет), якім кіруе Міраслаў Кадзевіч. Гэты гурток заняў першае месца на цэнтральным аглядзе беларускіх мастацкіх калектываў у Беластоку.

29 студзеня г. г. у школьным памяшканні ў вёсцы Пасынкі (Бельскі пав.) вельмі ўдала выступіў інструментальны гурток з Шчытоў. Праграма гуртка была добра падрыхтавана. Бурнымі воплескамі гледачы сустракалі кожны яе нумар. Было тут удоваль жартаў і смеху. Усім спадабаліся польскія і беларускія народныя песні, якія па-майстэрску выконвалі самадзейныя артысты. Пасля выступленняў адбылася танцавальная вечарына для шчытаўскіх самадзейнікаў і моладзі з Пасынак. Сярод прысутных знаходзілася шмат старэйшых грамадзян. Гэта было першае выступленне беларускага гуртка ў нашай вёсцы. Здаецца, выкажу думку ўсіх гледачоў, калі скажу, што нам хацелася б усім яшчэ раз сустрэцца з калектывам інструментальнага гуртка з вёскі Шчыты.

Запрашаем Вас, дарагія сябры, у Пасынкі!

Уладзімір Весялоўскі

Пасынкі

У СОТУЮ ГАДАВІНУ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ КАРСКАГА

У сувязі з гадавінай Я. Ф. Карскага навуковы калектыў Кафедры беларускай філалогіі Варшаўскага Ўніверсітэта наладзіў 20 студзеня г.г. у сваёй лекцыйнай зале ўрачыстае пасяджэнне, прысвечанае памяці славутага вучонага заснавальніка беларускага мовазнаўства і філалогіі, Я. Ф. Карскага. У пасяджэнні прынялі ўдзел студэнты ўсіх курсаў беларускай філалогіі, навуковыя працаўнікі кафедры і запрошаныя госці.

Прафесар Антаніна Яблонская, кіраўнік Кафедры беларускай філалогіі, выступіла з цікавым дакладам аб жыцці і навуковай працы Я. Ф. Карскага. Яна звярнула асаблівую ўвагу на цесную сувязь Карскага з Варшаўскім Універсітэтам, дзе працаваў вучоны выкладчыкам, пачынаючы ад 1893 года, дзе бараніў навуковыя працы і атрымоўваў вучоныя ступені і дзе ў 1915 годзе здабыў найвышэйшую пасаду — рэктара Варшаўскага Ўніверсітэта.

«Успамінаем сёння навуковыя заслугі Карскага ў горадзе, у якім распачаў сваё служэнне беларускай навуцы. Успамінаем у змененых для новай Варшавы і нашай краіны абставінах. Карскі хіба не прадбачваў, так як многія з нас, што ў той жа Варшаве, на польскім Варшаўскім Універсітэце ажыве навуковая і даследчая праца, прысвечаная праблематыцы мовы і культуры братняга беларускага народа», — сказала на заканчэнне свайго даклада праф. Яблонская.

З другім дакладам, прысвечаным дыялекталагічнай працы Карскага, выступіў ад'юнкт мгр Станіслаў Глінка. Найбольш месца ў сваім дакладзе прысвяціў ён падарожжам Карскага па Беласточчыне, дзе вучоны даследваў мясцовыя беларускія дыялекты. Карскі пабываў у вёсках Жукі і Сухаволе на Сакольшчыне, у Гарадку і Харошчы ў Беластоцкім павеце, у Белавежы на Гайнаўшчыне і ў многіх іншых мясцовасцях.

Пасля дакладаў прысутныя пазнаёміліся з багатай выстаўкай многіх — з каля трохсот напісаных выдатным вучоным — прац у галіне славянскага мовазнаўства, літаратуразнаўства, палеаграфіі і этнаграфіі. Некаторыя бясцэнныя творы з выстаўкі, выдадзеныя ў Варшаве, маюць уласнаручныя дэдыкацыі іх вялікага аўтара Варшаўскаму Ўніверсітэту.

АБ ПАДРУЧНІКАХ ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ

У час канферэнцыі і ў прыватных гутарках з настаўнікамі хвалюючай з'яўляецца справа падручнікаў. Яны пытаюцца, што робіцца школьнымі ўладамі дзеля папаўнення недахопу ці змены неактуальных падручнікаў па беларускай мове. На аснове вестак з Міністэрства асветы справа падручнікаў выглядае наступна:

1. Кніжка да чытання ў 1 кл., выдадзена ў 1958 г., знаходзіцца ў кніжных магазінах Беластоцкага ваяводства ў дастатковай колькасці экземпляраў.

2. Хрэстаматыя для II кл. поўнасцю прададзена. Новая хрэстаматыя ўжо апрацавана і перад будучым школьным годам будзе ў продажу.

3. Хрэстаматыі для III кл. зараз няма ў продажу. Апрацоўвалася новая хрэстаматыя, але яна не была зацверджана да ўжытку Міністэрствам асветы. Новы падручнік хрэстаматыі будзе аддаены ў карыстанне ў 1962/63 школьным годзе.

На 1961/62 школьны год апрацуюцца дапаможныя матэрыялы, якія будуць выдадзены ў форме дзьвюх брашур. Змяшчацца ў іх будуць адпаведныя чытанкі і выбар з паэзіі для III класа.

4. Старыя хрэстаматыі для IV кл. можна набываць у кніжных магазінах. Маецца іх каля 400 экземпляраў. Падрыхтавана і зацверджана да друку новая хрэстаматыя для IV кл., якая будзе аддана ў карыстанне ў 1961/62 школьным годзе.

5. Хрэстаматыі для V кл. застануцца пакуль што старыя і іх поўнасцю хапае ў продажу.

6. Хрэстаматый для VI кл. у продажу налічваецца зараз каля 200 экземпляраў. Падрыхтавана да друку новая хрэстаматыя на 1961/62 школьны год.

7. Хрэстаматый для VII кл. у продажу маецца дастатковую колькасць.

Палажэнне з падручнікамі па граматыцы зараз на многа лепшае. Не так даўно атрыманы з БССР вельмі ўжо патрэбныя ў нас падручнікі: I частка, па фанетыцы і марфалогіі для V кл. і на першае паўгоддзе VI кл. у колькасці 1500 экземпляраў і падручнік па сінтаксісу на другое паўгоддзе для VI і VII класаў у колькасці 800 экземпляраў.

Куратарыум Беластоцкай школьнай акругі зрабіла таксама заказ у БССР на падручнікі па граматыцы для класаў ад I да V.

Настаўнікі беларускай мовы, перш за ўсё ў малодшых класах, шмат наракаюць на недахоп наглядных дапаможнікаў пры навучанні. Зразумела, што, напрыклад, рухомыя літары азбукі, арфаграфічныя табелі, графічныя ўлажэнні простых і складаных сказаў і г. д. з'яўляюцца надзейным залогам эфектыўнасці навучання. Беручы гэтае пад увагу, Куратарыум заказала ў Мінску 175 камплектаў наглядных дапаможнікаў.

М. Кураш

ТАЯМНІЦЫ МОРА

Да сённяшняга дня мора захоўвае нямала таямніц, нямала такіх гісторый, якія ўсё яшчэ астаюцца неразгаданымі.

1850

Яркай сонечнай раніцай жыхары Істонс Біг, непадалёку ад горада Н'юпорта ў ЗША, глядзелі на мора і вачам сваім не верылі. Проста на бераг ішло вялікае парусное судна. Яно падышло так блізка, што было чутна як лапочуць парусы. Многія пазналі яго:

— Гэта ж «Сібэрд».

Прашло яшчэ некалькі секунд і карабель, быццам падняты гіганцкімі рукамі, вялікасна лёг на бераг. Ён быў зусім цэлы.

Богабоязныя рыбакі, перахрысціўшыся, пашлі да судна, і перад іх вачыма з'явілася жудаснае. На барту яны знайшлі толькі малую карабельную сабачку радасна віляючую кароткім хвосцікам. Сталі шукаць астанкі капітана Джона Дарэма і яго каманды. Пошукі былі дарэмныя. Здзіўленне і адначасова страх былі вельмі вялікія, калі, увайшоўшы ў маленькі камбуз, рыбакі ўбачылі на плытцы кіпячую каву і гатовае снеданне для каманды. У матроскім кубрыку быў сільны запах табачнага дыму, але нідзе не было ані аднаго чалавека.

Капітан Дарэм з'яўляўся выдатным мараком і нічога не спалохаўся б. На карце быў дакладна пралажаны курс судна, усе навігацыйныя інструменты былі ў поўным парадку. Карабельны журнал быў адкрыты, апошняя запісь гаварыла: «Вышлі на траверз рыфа Брэтон». А рыф Брэтон знаходзіўся ўсяго толькі ў некалькіх мілях ад Н'юпорта, куды пасля чатырохмесячнага рэйса ў Гандурас вяртаўся трохсоттонны «Сібэрд». Вярнуўшыся за дзве гадзіны да гэтага здарэння, рыбакі расказвалі, што бачылі як «Сібэрд» ішоў курсам на Н'юпорт і капітан нават памахаў ім рукою. Дакладнае даследванне спецыяльнай камісіі не дало ніякіх вынікаў. Тады трумы судна былі разгружаны, трапічныя гатункі дзерава і мяшкі з кавай па сухапуцці перавезены ў порт назначэння.

А «Сібэрд» ляжаў на берагавой мялізне. Спрабавалі яго выцягнуць з вады, аднак нічога не вышла, бо ён далей зарываўся ў пясок. Неўзабаве, ноччу разыграўся сільны шторм. Калі раніцай мора ўспакоілася, рыбакі не ўбачылі ані судна, ані яго абломкаў. Яно таксама як і цэлая каманда бясследна знікла.

1872

У поўдзень, 4 снежня, з англійскай брыгантынай «Дэі Грэйтіа», якая знаходзілася ў трохсот мілях ад партугальскага берагу, сталася дзіўнае здарэнне. Гледзячы ў бінокль, памочнік капітана Олівер Дзіво ўбачыў парусное судна. Ён паведаміў аб гэтым капітана і той загадаў аддаць пашану сцягам. Адказ не наступіў. Адчуваючы нядобрае, капітан Маўрхоўз загадаў падплыць бліжэй да невядомага брыга. На палубе нікога не было. І ўсё ж брыг ішоў па курсу.

Олівер Дзіво з двумя матросамі адправіўся на гэтае дзіўнае судна. Вось што ён пісаў у сваім рапарце:

«Я не знайшоў на барту ніводнага чалавека. У помпах было тры з паловай фута вады. Кампас быў разбіты. Журнал гэтага судна я знайшоў у каюце памочніка, на яго стале».

Праз дзевяць дзён капітан Дзіво прывёў судна ў Гібралтар. Яно аказалася амерыканскім брыгам «Мары-Сэліст». Даследаванні не выявілі нейкіх прычын, якія б кінулі святло на прычыны катастрофы.

1902

3 кастрычніка нямецкі барк «Фрецся» вышаў з порта Мансанільё, на заходнім узбярэжжы Мексікі. 20 кастрычніка ён быў заўважаны ў адкрытым моры з паломанымі мачтамі і без каманды. На носе барка вісеў яшчэ не падняты якар — верны прызнак таго, што катастрофа здарылася амаль што адразу пасля выхада з порта. Сценны каляндар у капітанскай каюце паказваў 4 кастрычніка. Згодна з метэазводкамі, сільных ветраў у гэты час не было.

1948

Люты. Яснае неба, спакойнае мора. І раптам у эфіры раздаецца: «SOS... SOS... SOS...» Сігналы, абвяшчаючыя няшчасце, падаваў галандскі параход «Уранг Медан». Англійскія і галандскія радыёстанцыі акрэслілі, што судна праходзіць праз Малукскі праліў. «SOS... SOS... SOS...», — ізноў раздаўся роспачны кліч: — «Загінулі ўсе афіцэры і капітан. Магчыма, што ў жывых астаўся адзін я...» Наступае серыя немагчымых да расшыфроўкі кропак і працяжнікаў. Пасля вельмі моцна, распачліва данеслося: — «Я ўміраю», і пасля гэтага толькі злавеснае маўчанне.

Па вызначанаму кірунку з Малайі і Суматры да цярпеўшага няшчасце параходу паплылі ратаўнічыя судны. Яны знайшлі параход толькі ў пяцідзесяці мілях ад меркаванага месца. Былі спушчаны шлюпкі. Калі выратавальныя атрады высадзіліся на «Уранг Медан», яны ўбачылі жудаснае відовішча. На судне не было ані адной жывой істоты. Капітан ляжаў на мосціку. Целы афіцэраў валяліся ў рулявой і штурманскай рубках і кают - кампаніі. Усюды былі відны трупы матросаў. Радзіст звісаў з крэсла ў радыёрубке. Яго рука ўсё яшчэ сціскала ключ. І на ўсіх тварах было выражэнне канвульсійнага жаху. Нават судавы сабака быў няжывы. Аднак, як не дзіўна, ні на адным целе не было відна ран альбо якіх-небудзь пашкоджанняў. Ратаўнічыя судны хацелі ўзяць «Уранг Медан» на буксір і даставіць яго ў порт. Аднак раптам з трума № 4 выбухнула полымя агня і паваліў дым. Пажар бушаваў з такой сілай, што пагасіць яго не было магчымасці. Праз некалькі секунд раздаўся ўзрыў, і здавалася, што судна выскачыла з вады. Пасля яно апусцілася на ваду і знікла ў хвалях.

1953

11 лютага вашынгтонская газета «Таймс геральд» паведаміла:

«У Каломба на буксіры прыцягнуты лёгка пашкоджаны цеплаход «Холчу», на якім былі вялікія запасы прадуктаў, вады і паліва. Усе пяць чалавек яго каманды таямніча знікла ў моры.

На палубе была падрыхтавана ежа. Нягледзячы на зламаную мачту, і на тое, што «Холчу» меў груз рыса, ён добра плыў сярод хваль». Пераважна гэтае судна выконвала рэгулярныя рэйсы паміж Андаманскімі і Нікабарскімі астравамі.

Што сталася з пяцю членамі каманды — невядома. Судна было знойдзена пасля трох дзён англійскім грузавым суднам «Рэні» ў двухсот мілях ад Чікабарскіх астравоў.

У сувязі з запытаннямі нашых чытачоў адносна ліквідацыі цяжарнасці выясняем:

Ліквідацыя цяжарнасці выконваецца бясплатна. У сувязі, аднак, з вялікім запатрабаваннем шпіталяў на кроў для лячэння і ў пэўнай меры дзеля таго, каб не толькі жанчына пераносіла ўсе турботы, звязаныя з правядзеннем працэдуры, у цэлай краіне прыняўся вельмі слушны абычай: муж жанчыны, якая хоча ліквідаваць цяжарнасць, павінен аддаць кроў (200 грам). Ліквідуюць цяжарнасць і ў «Парадні К» у Беластоку.

Скіраванне павінен выдаць найбліжэйшы лекар, напрыклад на вёсцы лекар - гінеколаг з асьродка здароўя, у горадзе — лекар з раённай пшыходні.

МОДА

Дамскі кажух з шалёвым каўнерам.

ТОПЛь у дапамогу насельніцтву

Жывем мы ў атамны век, у век небывалага тэхнічнага прагрэсу. Звычайныя гарматы заменена атамнымі і міжкантынентальнымі балістычнымі ракетамі. Існуюць запасы атамных і вадародных бомбаў. Атамнае аружжа, хаця яно і вельмі грознае, а ўсё ж існуюць супраць яго пэўныя магчымасці абароны. Зразумела, што поўнае забеспячэнне насельніцтва перад атамнай зброяй з'яўляецца немагчымым, але існуюць рэальныя магчымасці памяншання затрат, якія можа нанесці гэтая страшэнная зброя. Дзеля таго арганізавана ў нас 26 лютага 1951 года масавую арганізацыю ТОПЛь (Тэрэнова оброна пшэціў лётніча), якая падрыхтоўвае абарону тылаў на выпадак вайны і нясе дапамогу грамадству ў час стыхійных бед і катастроф.

Выстаўкі ТОПЛь маюць нямалую ролю ў папулярызацыі супрацьпаветранай і супрацьатамнай абароны. На першым плане ахоўная вопратка.

Падрыхтоўка, мэтай якой з'яўляецца забеспячэнне цывільнага насельніцтва перад атамным нападам, а таксама арганізацыя дапамогі пасля яго прынята ва ўсіх краінах як адзін з асноўных фактараў абароннасці краіны. Падрыхтоўка ТОПЛь мае вялікае значэнне не толькі ў выпадку вайны, але і ў мірных умовах.

Актыўны ўдзел органаў ТОПЛь усюды там, дзе ўзнікае неабходнасць забеспячэння жыцця і маёмасці людзей, у барацьбе са стыхіяй і масавымі катастрофамі — вось асноўная задача гэтай арганізацыі ў мірны час.

У выніку дзесяцігадовай дзейнасці ТОПЛь можа выказацца нямалымі дасягненнямі. За гэты час арганізавана сетку камендантур ТОПЛь ва ўсёй нашай краіне. Арганізавана спецыялістычную адукацыю паасобных службаў ТОПЛь, на якой пабывала 400 тысяч асоб.

Асабліва масавы быў удзел адзінак ТОПЛь у мінулым годзе, у часе паводкі. Да барацьбы з вадзяной стыхіяй выступіла 13.000 членаў ТОПЛь і 350 механічных сродкаў сувязі.

Ахвярная дзейнасць адзінак ТОПЛь сустрэлася з поўным прызнаннем і сардэчнасцю ўсяго грамадства. Дасягненнем дзесяцігадовай дзейнасці ТОПЛь ёсць таксама падрыхтоўка навейшай сістэмы трывогі, сувязі і камандавання, развіццё работ у галіне ахоўнага будаўніцтва.

Нямалыя таксама рэзультаты ў працы папулярызацыйна - адукацыйнай мае ТОПЛь сярод насельніцтва.

На ўсялякіх курсах супрацьпаветранай і супрацьатамнай абароны прайшло адукацыю звыш 3 мільёнаў асоб.

Паспяхова праводзіць ТОПЛь адукацыю сярод моладзі вышэйшых навучальных устаноў і сярэдніх школ. У нашай краіне існуе каля 100 гарцэрскіх атрадаў ТОПЛь, якія вельмі актыўна ўключыліся да гэтай карыснай дзейнасці, выконваючы ролю прапагатара і папулярызатара ТОПЛь.

С. Зімніцкі

Гарцэры на курсах ТОПЛь вучацца абслугоўваць радыёвае, супрацьпажарнае і дозаметрычнае абсталяванне.

А Ў НАС — У АЛЬХОЎЦЫ

Вёска Альхоўка (Гайнаўскі павет) размешчана ў раёне Белавежскай пушчы. У часе вайны яна была спалена, а сяляне былі вывезены з сваёй зямлі. Але пасля вайны, хто толькі астаўся жывым, ізноў браўся за адбудову свайго роднага сяла. Пасля вайны, пачынаючы ад 1950 года, Альхоўка пачала абнаўляцца. Гаспадары пачалі набываць новую мэблю і радыёпрыёмнікі. У каморы або ў сенях кожнага гаспадара з'явіўся адзін або два веласіпеды. Сяляне таксама пачалі ўжо набываць матацыклы. Паволі аднак няўхільна Альхоўка стала прыгажэць. Сяляне пакрывалі хаты, ліквідавалі на будынках саламяную страху, а крылі дахоўкай. Гаспадары ўзяліся за пабудову цэментных хлявоў. Драўляныя хаты ўжо амаль не будуюцца. Найчасцей прымяняецца жужаль і цэгла. Вось, напрыклад, будуе хату з жужлю Павел Дацкевіч, а з цэглы будзе будаваць Уладыслаў Яблонскі. Многія гаспадары упрыгожваюць вуглы дамоў, стаўні і дзверы прыгожай разьбой.

Жыхары Альхоўкі многа чытаюць кніжак і часопісаў, але найбольш чытаюць «Ніву». Ужо два гады мінула як альхоўскія дзеці вучацца ў новай светлай школе. У 1959 годзе жыхары нашай вёскі грамадскім чынам пабудавалі дарогу на трасе Альхоўка — Нараўка. Вартасць гэтай інвестыцыі складае звыш 160 тысяч злотых. Таксама ўжо паўтара года ходзіць аўтобус. З кожным годам людзі жывуць культурней. Толькі адна балачка ўядаецца людзям. Сяляне гаспадараць тут на шахаўніцах. Яны маюць па некалькі дзесяткаў загонаў шырынёй ў 3-ы метры. Людзі працуюць яшчэ па-старадаўняму — сеюць з каробкі і жнуць сярпамі.

Надта хочацца, каб на палях Альхоўкі ўжо неўзабаве загудзелі сельскагаспадарчыя машыны.

Юрка Скепка

Альхоўка

„СУД" у Галадах

Мясцовы мастацкі гурток у Галадах (Бельскі пав.), 15 студзеня г. г., выступіў з пастаноўкай дзвюх беларускіх п'ес — «Суд» У. Галубка і «Апошняя варажба» Ўсевалада Краўчанкі.

Гледачы вельмі цёпла ўспрынялі гэтае выступленне.

(ся)

Канферэнцыя ў Скупаве

21 студзеня г. г. у Скупаве адбылася агульная канферэнцыя настаўнікаў метадычнага агніска Нараўка. Асноўным было пытанне далейшай палітэхнізацыі школ. На канферэнцыі было выказана шмат каштоўных канкрэтных прапаноў, звязаных з праграмай палітэхнізацыі і правядзення ўрокаў ручной працы. Як вынікала з дыскусіі, вучань, скончыўшы падставовую школу, павінен мець хоць мінімальнае прыстасаванне ў штодзённым жыцці. Павінен умець валодаць самымі простымі інструментамі сталярства, наладзіць перагарэўшы электрычны прас, электрычную плітку, або замяніць корак у дамовым асвятленні і інш. Павінен мець уяўленне аб асноўных працэсах сельскагаспадарчай вытворчасці і знаёмства хоць з некаторымі сельгасмашынамі. Гаспадары, настаўнікі Скупаўскай школы арганізавалі цёплы прыём для настаўнікаў з'ехаўшыхся на канферэнцыю.

Група настаўнікаў, удзельнікаў агульнай канферэнцыі 1961 г. у Скупаве.

Тэкст і фота (ЯЧ)

Гэта ж зверства!

Паабапал шашы, паміж Лясанкай і Міхаловам, ужо некалькі год таму назад былі пасаджаны дрэўцы, якія на жаль сохнулі або знішчаліся праезджымі, часам знарок. У мінулым годзе на гэтым куску шашы пасаджана прыгожыя тапалі, выгадаваныя ў «шкулцы». Тыя, якія ехалі па шашы, неаднаразова ўяўлялі сабе як будуць красавацца тапалі ў будучыні. А тады сэрца цешылася, што аколіца дзякуючы іх сакавітай зелені стане яшчэ больш прывабнай. Але вось аказалася, што пасля навагодняй ночы ўсе дрэўцы хтосьці паламаў. Аж трыццаць штук.

Адпаведныя ўлады павінны выявіць гэтых варвараў. Мясцовае грамадства дамагаецца, каб яны былі строга пакараныя.

А. Сарачынскі

Плянта

Беластоцкі павет.

Да Рэдакцыі беларускага штотыднёвіка „Ніва"

У сувязі з маім артыкулам, азагалоўленым «Францішак Багушэвіч — Эліза Ажэшка» і змешчаным у № 1 ад 1.I.1961 г., прашу ветліва змясціць на старонках вашага штотыднёвіка наступнае выясненне:

1. Мой артыкул, напісаны на польскай мове, быў перакладзены на беларускую мову ў Рэдакцыі «Нівы».

2 У выніку памылкі пішучай машынкі ў тэксце артыкула чытаем, што ў Архіве Э. Ажэшкі захаваліся 3 лісты Францішка Багушэвіча да Элізы Ажэшкі. У сапраўднасці ж, як вынікае, урэшце, з прыгаданых у артыкуле цытат з лістаў захавалася іх 4, г. зн. ад 25.IV.1892 г., 2(14).XI.1892, 18(30).X.1897, 20.IX (мабыць з 1899 года).

З павагай

Эдмунд Янкоўскі

АД РЭДАКЦЫІ: Просім прабачэння аўтара артыкула «Францішак Багушэвіч — Эліза Ажэшка» за дапушчаную памылку.

ЛІКВІДУЙЦЕ САЛАМЯНЫЯ СТРЭХІ

Яшчэ нядаўна ў аколіцах вёскі Дубічы Царкоўныя сяляне крылі будынкі пераважна саломай. Саломай крыліся хлявы, клуні, а нават жыллёвыя дамы. Паглядзіш — хата як хата, з добрага дрэва пастаўлена, а саломай пакрыта, каторая ёй нават выгляд псуе.

Апошнім часам у нашых аколіцах штораз больш новых пабудоў, пакрытых новай чарапіцай. Дзякуючы гэтым сялянскім клопатам аб свае пабудовы выгляд аколіцы змяніўся. Ён зараз больш вясялейшы, прыгажэйшы і цешыць нашае вока.

Сяляне маюць спрыяльныя ўмовы дзеля атрымання чарапіцы, таму што ў нашай вёсцы ўжо даўжэйшы час існуе прадпрыемства па вырабу будаўляных матэрыялаў. Тут заўсёды можна апрача чарапіцы атрымаць пустакі, кругі для калодзежаў і іншыя бетонныя вырабы. Яны не так ужо і дарагія. Бо калі селянін мае жаданне сваю хату, хлеў або клуню пакрыць чарапіцай, заўсёды на гэта ў яго хопіць сродкаў. Дзеля прыкладу прыгадваю малазямельнага селяніна Лявона Сабалеўскага, каторы ў мінулым годзе сваю хату пакрыў чарапіцай, а ў гэтым годзе яшчэ і хлеў з пустакоў паставіў. У Дубічах амаль усе жыллёвыя дамы пакрыты чарапіцай, таксама і многа хлявоў, але клуні зусім пазбаўлены чарапіцы. Чаму? — спытаецеся. Таму, менавіта, што сяляне шкадуюць на гэта грошай і кажуць, што гэта няважная справа, бо крыецца пераважна для прыгажосці, а клуня заўсёды дзесьці на водшыбе стаіць, далёка ад вуліцы. Такі падыход да справы трэба лічыць дрэнным. Пераважна ж клуня напоўнена збожжам і не крые салома, якая ў часе пажару можа ад іскры лёгка загарэцца і тады трудна сялянскае дабро выратаваць ад агню.

Раю вам, аднавяскоўцы і жыхары аколіцы, ліквідаваць саламяныя стрэхі на сваіх будынках і пакрыць іх чарапіцаю.

МІКАЛАЙ ПАНФІЛЮК

Дубічы Царкоўныя

Папулярнасць друку

Адно з лепшых месц у чытальніцтве газет і часопісаў у Беластоцкім павеце займае паштовы раён у Гарадку. На 1911 жыхароў у гэтым раёне на месяц люты праведзеная падпіска налічвае 1140 экземпляраў газет і часопісаў.

Першае месца ў падпісцы заняла тут у месяцы лютым «Газета Беластоцка» (210 экз.), другое — «Пшыяцюлка» (168 экз.), трэцяе — «Ніва» (109 экз.). Пераважае квартальная падпіска. Жыхары Гарадоцкага паштовага раёна чытаюць 48 экземпляраў фаховых сельскагаспадарчых часопісаў, якія падпісваюць.

(МК)

Семяноўская нядзеля

Апошнім часам да ліку вядомых беларускіх мастацкіх гурткоў на Беласточчыне дайшла Семяноўка на Гайнаўшчыне. Вялікая ў гэтым заслуга сяброўкі Нічы Буры — мясцовай паложнай.

Раней тут мала што рабілася. Аднак недзе ў палове 1960 года ў Семяноўцы паўстаў моцна арганізаваны і дружны мастацкі гурток.

29 студзеня г. г., давялося мне пабываць на выступленні мясцовага гуртка. Перш за ўсё здзіўляе багацце праграмы і яе павязанне з штодзённым жыццём. На змену танца «Лявоніха» адбываецца сцэнка — «У адной грамадскай радзе», напісанай сяброўкай Бурай. Прадэкламавана верш «Беласточчына» Віктара Шведа, а пасля ўсе бачаць сцэнку — «Задраваўся», дзе высмейваюцца цемра і забабоны.

У другой частцы выступлення наладжана адгаданка «Згадуй - згадуля» ў форме кароткіх сцэнічных вобразаў з папулярных літаратурных твораў. Зразумела, з узнагародамі.

Паралічыць усе пункты праграмы немагчыма. Біткам напоўненая публікай святліца ўважліва сочыць за сцэнай.

На вечары выступаў таксама паэт Віктар Швед, якога ўсе нядаўна чай сардэчна прыймалі. Ён выступіў з прамовай аб пяцігоддзі беларускага таварыства, а затым многа чытаў сваіх вершаў.

Дружная і мілая семяноўская моладзь умее цікава і займальна жыць.

(ся)

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. **Telefony:** red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.

Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł, kwartalnie — 7,20 zł, półrocznie — 14,40 zł, rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.

Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa, ul. Wilcza 46. Nr konta PKO 1-6-100024.

Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,16 $.

Nakł. 5000. Błtk. B-1

УРАЧЫСТЫ ПАДЗЕЛ ДАХОДАЎ

11 лютага на ўрачыстым сходзе спулдзельцы з Грабаўца падзяліліся першым супольным даходам. На працадзень вышла ў пераліку на грошы па 30 зл. Значныя сумы члены спулдзельні прызначылі на будаўніцтва і пакупку сельскагаспадарчых машын.

Значных поспехаў дабіліся спулдзельцы з Старога Корніна. За 1960 год усімі членамі калектыўнай гаспадаркі выпрацавана 1898 працадзён. У пераліку на грошы на працадзень выпала па 84,60 зл.

М. Х.

Перадавая Г.С.

Вельмі важная і карысная дзейнасць кожнай гмінная спулдзельні (ГС), калі яна стаіць на ўзроўні сваіх абавязкаў. У Гайнаўскім павеце найлепшыя дасягненні мае ГС у Нараўцы. 11 лютага на ўрачыстым сходзе гэтая ГС атрымала пераходны сцяг ПЗГС-у. Да гэтага часу пераходны сцяг мела ГС у Гайнаўцы.

М. Х.

„Дзядзька Лявонь" ужо ў продажу

Як мы ўжо паведамлялі з'явілася ў продажу кніжка фельетонаў нашага Дзядзькі Левана. Кніжку можна купіць у магазінах «Дома Ксёнжкі», а таксама выпісаць па пошце. Цана кніжкі 10 зл.

З выпіскай просім звяртацца пад наступны адрас:

„Dom Książki", Księgarnia Wydawnictw Importowanych, Białystok, ul. Kilińskiego 10.

У Клюковічах цемра

Вядомым з'яўляецца, што Клюковічы маюць электрычнае святло. На вуліцы ёсць 11 лямп, якія, аднак, не гараць. Лічнік абсталяваны ў кватэры кіраўніка тутэйшай пачатковай школы. Тут казалі, што было яшчэ некалькі коркаў і тады частка лямпаў гарэла, аднак зараз усе коркі выняты і на вуліцы пануе цемра.

Аб непаладках у вулічным асвятленні пісалася ўжо ў 48 нумары «Нівы» ад 21 снежня 1959 года. Аднак ГРН у Клюковічах не звярнула зусім увагі на гэтую справу. Сялянам ужо надакучыла ўрэшце блукаць у цемры і набіваць сабе гузы на галаве.

К. Савін

Клюковічы

ПОЛЬСКАЯ ІНДУСТРЫЯ НА ЎЗДЫМЕ

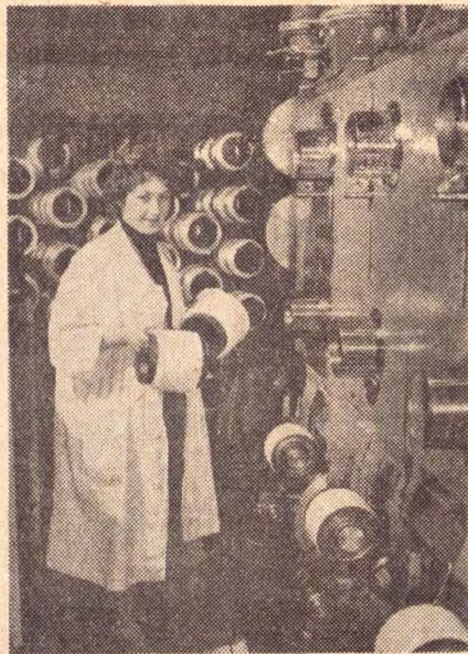
Сёння Польшча знаходзіцца ў ліку дзесяці краін свету — буйнейшых вытворцаў хімікатаў, а ў сацыялістычным лагеры — у ліку трох вядучых у гэтай галіне дзяржаў. Толькі ў 1956 — 1960 гг. было здадзена ў эксплуатацыю 470 новых вытворчых аб'ектаў хімічнай прамысловасці, здольных выпускаць прадукцыю коштам каля 10 мільярдаў злотых у год.

Гэтыя факты паведаміў у сваёй прамове У. Гамулка, выступаючы ў Забжы з прамовай на пасяджэнні, прысвечаным 40-годдзю прафсаюза работнікаў хімічнай прамысловасці.

У расшырэнні нашай хімічнай прамысловасці, працягваў У. Гамулка, вялікую ролю адыгралі супрацоўніцтва з сацыялістычнымі краінамі і дапамога, аказваемая Польшчы гэтымі краінамі, перш за ўсё Савецкім Саюзам. Дзякуючы дапамозе СССР мы хутка і паспяхова пабудавалі содавы завод у Янікове, завод сінтэтычнага каўчуку ў Асвенціме, а нядаўна ўзялі ў строй першую чаргу камбіната ў Тарнабжэгу.

У 1961 — 1965 г. г., сказаў прамоўца, хімічная прамысловасць краіны будзе развівацца значна хутчэй, чым усе іншыя галіны прамысловасці; яе вытворчасць узрасце ў гэтыя гады на 110 працэнтаў, у той час, як паказчык для ўсёй прамысловасці складзе 52 працэнты.

У гады пяцігадовага плана хімічная прамысловасць увядзе ў строй 540 новых вытворчых цэхаў.

На фабрыцы штучнага валакна «Стальён» у Гажове.

На бліжэйшыя пяць год, падкрэсліў У. Гамулка, Польская Аб'яднаная Рабочая партыя і ўрад паставілі перад сабой, перад рабочым класам і перад усім народам задачу: павялічыць выпуск прамысловай прадукцыі на 52 працэнты, сельскагаспадарчай на 22 працэнты, павялічыць нацыянальны даход на 40 працэнтаў, сярэднюю заработную плату і даходы насельніцтва — на 23 працэнты, пабудаваць 1,8 мільёна жылых пакояў у гарадах і пасёлках і 950 тысяч жылых пакояў — у вёсцы.

Гэтыя задачы, працягваў прамоўца, могуць быць не толькі выкананы, але і перавыкананы. Гэта залежыць ад нашай працы, ад працы ўсяго народа, ад актыўнай дзейнасці партыі, прафсаюзаў і ўсіх грамадскіх арганізацый. Толькі шляхам самааддданай, высокапланаванай працы і эканомнага гаспадарання мы можам развіваць нашу краіну, яе эканоміку і забяспечваць маладому пакаленню доступ да ведаў, работу, павышаць жыццёвы узровень народа і ўмацоўваць магутнасць нашай сацыялістычнай дзяржавы.

НАШ КАЛЯНДАР

19 лютага 1473 г. нарадзіўся геніяльны польскі вучоны Мікалай Капернік, які зрабіў сапраўдны пераварот у астраноміі, даказаўшы, што не сонца кружыць вакол зямлі, як гэта меркавалі раней, а наадварот — зямля вакол сонца.

Сельская гаспадарка Беларусі сёння і заўтра

Нядаўна ў Мінску адбыўся сход актыву Кампартыі Беларусі, прысвечаны сельскай гаспадарцы. На сходзе выступіў з разгорнутым дакладам першы сакратар ЦК КПБ тав. Мазураў, які ахарактарызаваў сучасны стан сельскай гаспадаркі Беларусі і накрэсліў меры па далейшаму развіццю яе.

— Ніколі раней краіна не ведала такіх тэмпаў развіцця сельскагаспадарчай вытворчасці, як у апошнія сем год, — гаварыў тав. Мазураў. Пасяўная плошча Беларусі расшырылася на 535 тысяч гектараў, або на 10,4 працэнта. Вытворчасць збожжа ўзрасла на 47 працэнтаў, бульбы — на 32 працэнты, гароднiны — на 37 працэнтаў, ільновалакна — у 4,2 раза, мяса — у 1,7, малака — у 1,6 раза. Дзяржаўныя нарыхтоўкі мяса ўзраслі са 112 да 301 тысячы тон, або ў 2,7 раза, малака — з 380 да 1.124 тысяч тон, або ў 3 разы.

Адпраўка малака на дзяржаўны нарыхтоўчы пункт (калгас імя Леніна, Давід - Гарадоцкага раёна, Брэсцкай вобласці).

У выніку росту вытворчасці і закупак прадуктаў земляробства і жывёлагадоўлі ў 1960 годзе прададзена насельніцтву больш, чым у 1959 годзе, мяса і мясапрадуктаў па БССР — на 17 працэнтаў, малака і малочных прадуктаў — на 12 працэнтаў.

Гаворачы аб рашэннях студзеньскага Пленума ЦК КПСС, вызначыўшага задачы далейшага развіцця сельскай гаспадаркі, выкананне якіх з'явіцца важнейшай умовай пабудовы камуністычнага грамадства у СССР, тав. Мазураў сказаў:

Уклад Беларусі ў вырашэнне гэтай важнейшай задачы выражаецца ў наступных лічбах: мы павінны даваць збожжа 23 мільёны пудоў, мяса — 510 тысяч тон і малака — 2.200 тысяч тон. Для таго, каб выканаць заданне па нарыхтоўцы мяса, кожны калгас і саўгас павінен прадаваць дзяржаве на сто гектараў сельгасугоддзяў не менш як 53 цэнтнеры мяса ў жывой вазе і атрымліваць не менш як 79 цэнтнераў на сто гектараў. Для таго каб нарыхтаваць у год 2.200 тысяч тон малака, трэба, каб кожны калгас і саўгас прадаваў дзяржаве не менш як 225 цэнтнераў малака на сто гектараў сельгасугоддзяў і атрымліваў не менш як 360 цэнтнераў на сто гектараў.

Сход абмеркаваў даклад першага сакратара ЦК КПБ і прыняў рэзалюцыю. У пісьме Цэнтральнаму Камітэту КПСС удзельнікі сходу запэўніваюць, што камуністы і ўсе працаўнікі сельскай гаспадаркі Беларусі не пашкадуюць сіл і энергіі для ажыццяўлення рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК, унясуць дастойны ўклад у справу стварэння багацця сельскагаспадарчых прадуктаў у краіне.

Кур'ёзы

Самагубства што дзесяць мінут

Як паведамляе амерыканскі друк, кожнае **дзесяць мінут адзін жыхар Злучаных Штатаў дапускаецца самагубства.** Гэты род смерці забярае больш людзей, чымсьці туберкулёз, рак ці іншыя няменш грозныя хваробы. Лік самагубстваў быў у мінулым годзе амаль такі, як падчас найвышэйшага эканамічнага крызісу ў 1929 — 1933 гадах.

Спорт — злачынствам

Нядаўна журналіст французскай газеты «Ля Экіп» знайшоў пастанову французскага караля Эдуарда III з 1333 года, якая забараняла наладжванне на тэрыторыі Францыі ўсякіх гонак, якія мелі б характар спаборніцтваў. Гэтая пастанова да сённяшняга дня мае законную сілу, бо ніхто яе не адмяніў. Таму ўсе спартыўныя гонкі з'яўляюцца ў Францыі злачынствам.

Смерць з голаду каралеўскага кухара

Гэнаро Канале трыццаць год рыхтаваў італьянскаму каралю Віктару Эмануэлю самую цудоўную ежу. Штогод на свой дзень нараджэння атрымліваў ён ад Віктара Эмануэля пажаданні і значную суму грошай. Пасля смерці Эмануэля яго сын, былы кароль Італіі — Умбэрто, які жыве да сённяшняга дня, таксама не забыў таленавітага кухара свайго бацькі. Штогод пасылаў яму на дзень нараджэння пажаданні, але без грошай. Каралеўскі кухар, маючы 87 год, памёр з голаду.

М. Нурэцкі

Да зоркі Венеры

Запуск Савецкім Саюзам шматступеньчатай касмічнай ракеты ў напрамку планеты Венеры выклікаў сапраўдны шок на Захадзе, а перш за ўсё ў Злучаных Штатах.

Не так даўно, таму што толькі тры дні перад савецкім эксперыментам, прадстаўнік Пентагона (міністэрства вайны) хваліўся карэспандэнтам, што Амерыка дасягнула ўжо ракетную раўнавагу ў спаборніцтве з Савецкім Саюзам. Доказам гэтай раўнавагі мелі з'яўляцца ўдалыя даследванні з ракетай «Мінітман», а таксама запуск кабіны з малпай на барту.

Прайшлі толькі тры дні, а тут увесь свет абляцела надзвычайная вестка, якая звяла на нішто запэўненні амерыканскіх палітыкаў аб «ракетнай раўнавазе».

У сувязі з апошнім эксперыментам станцыя зусім ясным мэта запуску спадарожніка нумар сем. Гэты новы савецкі карабль - спадарожнік, вагою ў 6.483 кілаграмы, быў першым пасланцам у далёкія прасторы; вынесці ён на арбіту вакол Зямлі, па-за стрэфу густых пластоў паветра масу, якая перавысіла вагу ўсіх амерыканскіх спадарожнікаў, разам узятых.

З такога ж самага спадарожніка, уведзенага на арбіту нашай планеты, 12 лютага г. г. была запушчана кіраваная з Зямлі касмічная ракета, якая змясціла аўтаматычную міжпланетную станцыю на траекторыі ў напрамку Венеры. Паводле вылічэнняў вучоных станцыя даляціць да гэтай планеты ў другой палове мая гэтага года.

Пасля пасадкі на Месяцы, палёту і фатаздымка яго абаротнай стараны, чарговая ракета, запушчаная ў напрамку Венеры, з'яўляецца новым, велізарным поспехам савецкай навукі, скачком на шляху здабывання касмічных прастораў.

Венера з'яўляецца другой планетай у сонечнай сістэме і кружыць у адлегласці ад 40 да 252 мільёнаў кіламетраў ад Зямлі. Якраз вясною г. г. прыпадае найбольшае збліжэнне гэтых планет. А гэта стварае карысныя абставіны дзеля такога эксперыменту. Венера, хаця і знаходзіцца найбліжэй Зямлі, вельмі мала вывучаная. Над яе паверхнасцю заўсёды клубяцца туманы густых газаў, якія сведчаць аб існаванні атмасферы, але перашкаджаюць у непасрэдным нагляданні Венеры. Ведаем толькі, што планета каля 20 прац. меншая ад Зямлі (яе маса) і што сярэдняя тэмпература складае 48°С.

Трэба меркаваць, што палёт савецкага касмічнага карабля ўзбагаціць нашыя веды аб планеце носячай гэты мілагучны назоў. Дзякуючы гэтаму эксперыменту савецкія вучоныя імкнуцца пазнаць космас, зрабіць для чалавека магчымым бяспечны палёт на другія планеты.

Нічога тады дзіўнага, што высокая ацэнка савецкіх астранаўтычных дасягненняў дазваляе думаць, што першым чалавекам, які адарвецца ад Зямлі, будзе савецкі грамадзянін.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

ПОЛЬСКАЯ ІНДУСТРЫЯ НА ЎЗДЫМЕ

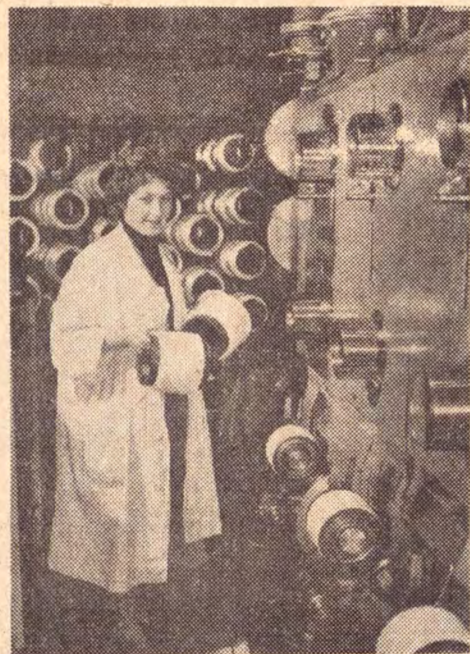
Сёння Польшча знаходзіцца ў ліку дзесяці краін свету — буйнейшых вытворцаў хімікатаў, а ў сацыялістычным лагеры — у ліку трох вядучых у гэтай галіне дзяржаў. Толькі ў 1956 — 1960 гг. было здадзена ў эксплуатацыю 470 новых вытворчых аб'ектаў хімічнай прамысловасці, здольных выпускаць прадукцыю коштам каля 10 мільярдаў злотых у год.

Гэтыя факты паведаміў у сваёй прамове У. Гамулка, выступаючы ў Забжы з прамовай на пасяджэнні, прысвечаным 40-годдзю прафсаюза работнікаў хімічнай прамысловасці.

У расшырэнні нашай хімічнай прамысловасці, працягваў У. Гамулка, вялікую ролю адыгралі супрацоўніцтва з сацыялістычнымі краінамі і дапамога, аказваемая Польшчы гэтымі краінамі, перш за ўсё Савецкім Саюзам. Дзякуючы дапамозе СССР мы хутка і паспяхова пабудавалі содавы завод у Янікове, завод сінтэтычнага каўчуку ў Асвенціме, а нядаўна ўзялі ў строй першую чаргу камбіната ў Тарнабжэгу.

У 1961 — 1965 г. г., сказаў прамоўца, хімічная прамысловасць краіны будзе развівацца значна хутчэй, чым усе іншыя галіны прамысловасці; яе вытворчасць узрасце ў гэтыя гады на 110 працэнтаў, у той час, як паказчык для ўсёй прамысловасці складзе 52 працэнты.

У гады пяцігадовага плана хімічная прамысловасць уводзе ў строй 540 новых вытворчых цэхаў.

На фабрыцы штучнага валакна «Стальён» у Гажове.

На бліжэйшыя пяць год, падкрэсліў У. Гамулка, Польская Аб'яднаная Рабочая партыя і ўрад паставілі перад сабой, перад рабочым класам і перад усім народам задачу: павялічыць выпуск прамысловай прадукцыі на 52 працэнты, сельскагаспадарчай на 22 працэнты, павялічыць нацыянальны даход на 40 працэнтаў, сярэднюю заработную плату і даходы насельніцтва — на 23 працэнты, пабудаваць 1,8 мільёна жылых пакояў у гарадах і пасёлках і 950 тысяч жылых пакояў — у вёсцы.

Гэтыя задачы, працягваў прамоўца, могуць быць не толькі выкананы, але і перавыкананы. Гэта залежыць ад нашай працы, ад працы ўсяго народа, ад актыўнай дзейнасці партыі, прафсаюзаў і ўсіх грамадскіх арганізацый. Толькі шляхам самаадданай, дысцыплінаванай працы і эканомнага гаспадарання мы можам развіваць нашу краіну, яе эканоміку і забяспечваць маладому пакаленню доступ да вядаў, работу, павышаць жыццёвы ўзровень народа і ўмацоўваць магутнасць нашай сацыялістычнай дзяржавы.

НАШ КАЛЯНДАР

19 лютага 1473 г. нарадзіўся геніяльны польскі вучоны Мікалай Капернік, які зрабіў сапраўдны пераварот у астраноміі, даказаўшы, што не сонца кружыць вакол зямлі, як гэта меркавалі раней, а наадварот — зямля вакол сонца.

Сельская гаспадарка Беларусі сёння і заўтра

Нядаўна ў Мінску адбыўся сход актыву Кампартыі Беларусі, прысвечаны сельскай гаспадарцы. На сходзе выступіў з разгорнутым дакладам першы сакратар ЦК КПБ тав. Мазураў, які ахарактарызаваў сучасны стан сельскай гаспадаркі Беларусі і накрэсліў меры па далейшаму развіццю яе.

— Ніколі раней краіна не ведала такіх тэмпаў развіцця сельскагаспадарчай вытворчасці, як у апошнія сем год, — гаварыў тав. Мазураў. Пасяўная плошча Беларусі расшырылася на 535 тысяч гектараў, або на 10,4 працэнта. Вытворчасць збожжа ўзрасла на 47 працэнтаў, бульбы — на 32 працэнты, гароднiны — на 37 працэнтаў, ільновалакна — у 4,2 раза, мяса — у 1,7, малака — у 1,6 раза. Дзяржаўныя нарыхтоўкі мяса ўзраслі за 112 да 301 тысячы тон, або ў 2,7 раза, малака — з 380 да 1.124 тысяч тон, або ў 3 разы.

Адпраўка малака на дзяржаўны нарыхтоўчы пункт (калгас імя Леніна, Давід - Гарадоцкага раёна, Брэсцкай вобласці).

У выніку росту вытворчасці і закупак прадуктаў земляробства і жывёлагадоўлі ў 1960 годзе прададзена насельніцтву больш, чым у 1959 годзе, мяса і мясапрадуктаў па БССР — на 17 працэнтаў, малака і малочных прадуктаў — на 12 працэнтаў.

Гаворачы аб рашэннях студзеньскага Пленума ЦК КПСС, вызначыўшага задачы далейшага развіцця сельскай гаспадаркі, выкананне якіх з'явіцца важнейшай умовай пабудовы камуністычнага грамадства у СССР, тав. Мазураў сказаў:

Уклад Беларусі ў вырашэнне гэтай важнейшай задачы выражаецца ў наступных лічбах: мы павінны даваць збожжа 23 мільёны пудоў, мяса — 510 тысяч тон і малака — 2.200 тысяч тон. Для таго, каб выканаць заданне па нарыхтоўцы мяса, кожны калгас і саўгас павінен прадаваць дзяржаве на сто гектараў сельгасугоддзяў не менш як 53 цэнтнеры мяса ў жывой вазе і атрымліваць не менш як 79 цэнтнераў на сто гектараў. Для таго каб нарыхтаваць у год 2.200 тысяч тон малака, трэба, каб кожны калгас і саўгас прадаваў дзяржаве не менш як 225 цэнтнераў малака на сто гектараў сельгасугоддзяў і атрымліваў не менш як 360 цэнтнераў на сто гектараў.

Сход абмеркаваў даклад першага сакратара ЦК КПБ і прыняў рэзалюцыю. У пісьме Цэнтральнаму Камітэту КПСС удзельнікі сходу запэўніваюць, што камуністы і ўсе працаўнікі сельскай гаспадаркі Беларусі не пашкадуюць сіл і энергіі для ажыццяўлення рашэнняў студзеньскага Пленума ЦК, унясуць дастойны ўклад у справу стварэння багацця сельскагаспадарчых прадуктаў у краіне.

Кур'ёзы

Самагубства што дзесяць мінут

Як паведамляе амерыканскі друк, кожнае дзесяць мінут адзін жыхар Злучаных Штатаў дапускаецца самагубства. Гэты род смерці забірае больш людзей, чымсьці туберкулёз, рак ці іншыя нямеш грозныя хваробы. Лік самагубстваў быў у мінулым годзе амаль такі, як падчас найвышэйшага эканамічнага крызісу ў 1929 — 1933 гадах.

Спорт — злачынствам

Нядаўна журналіст французскай газеты «Ля Экіп» знайшоў пастанову французскага караля Эдуарда III з 1333 года, якая забараняла наладжванне на тэрыторыі Францыі ўсякіх гонак, якія мелі б характар спаборніцтваў. Гэтая пастанова да сённяшняга дня мае законную сілу, бо ніхто не адмяніў. Таму ўсе спартыўныя гонкі з'яўляюцца ў Францыі злачынствам.

Смерць з голаду каралеўскага кухара

Гэнаро Канале трыццаць год рыхтаваў італьянскаму каралю Віктару Эмануэлю самую цудоўную ежу. Штогод на свой дзень нараджэння атрымліваў ён ад Віктара Эмануэля пажаданні і значную суму грошай. Пасля смерці Эмануэля яго сын, былы кароль Італіі — Умбэрто, які жыве да сённяшняга дня, таксама не забыў таленавітага кухара свайго бацькі. Штогод пасылаў яму на дзень нараджэння пажаданні, але без грошай. Каралеўскі кухар, маючы 87 год, памёр з голаду.

М. Нурэцкі

Да зоркі Венеры

Запуск Савецкім Саюзам шматступеньчатай касмічнай ракеты ў напрамку планеты Венеры выклікаў сапраўдны шок на Захадзе, а перш за ўсё ў Злучаных Штатах.

Не так даўно, таму што толькі тры дні перад савецкім эксперыментам, прадстаўнік Пентагона (міністэрства вайны) хваліўся карэспандэнтам, што Амерыка дасягнула ўжо ракетную раўнавагу ў спаборніцтве з Савецкім Саюзам. Доказам гэтай раўнавагі мелі з'яўляцца ўдалыя даследванні з ракетай «Мінутман», а таксама запуск кабіны з малпай на барту.

Прайшлі толькі тры дні, а тут увесь свет абляцела надзвычайная вестка, якая зноў на нішто запэўненні амерыканскіх палітыкаў аб «ракетнай раўнавазе».

У сувязі з апошнім эксперыментам стаецца зусім ясным мэта запуску спадарожніка нумар сем. Гэты новы савецкі карабль - спадарожнік, вагою ў 6.483 кілаграмы, быў першым пасланцам у далёкія прасторы; выносіў ён на арбіту вакол Зямлі, па-за стрэфу густых пластоў паветра масу, якая перавысіла вагу ўсіх амерыканскіх спадарожнікаў, разам узятых.

З такога ж самага спадарожніка, уведзенага на арбіту нашай планеты, 12 лютага г. г. была запушчана кіраваная з Зямлі касмічная ракета, якая змясціла аўтаматычную міжпланетную станцыю на траекторыі ў напрамку Венеры. Паводле вылічэнняў вучоных станцыя даляціць да гэтай планеты ў другой палове мая гэтага года.

Пасля пасадкі на Месяцы, палёту і фотаздымка яго абаротнай стараны, чарговая ракета, запушчаная ў напрамку Венеры, з'яўляецца новым, велізарным поспехам савецкай навукі, скачком на шляху здабывання касмічных прастораў.

Венера з'яўляецца другой планетай у сонечнай сістэме і кружыць у адлегласці ад 40 да 252 мільёнаў кіламетраў ад Зямлі. Якраз вясною г. г. прыпадае найбольшае зблiжэнне гэтых планет. А гэта стварае карысныя абставіны дзеля такога эксперыменту. Венера, хаця і знаходзіцца найбліжэй Зямлі, вельмі мала вывучаная. Над яе паверхнасцю заўсёды клубяцца туманы густых газаў, якія сведчаць аб існаванні атмасферы, але перашкаджаюць у непасрэдным назіранні Венеры. Ведаем толькі, што планета каля 20 прац. меншая ад Зямлі (яе маса) і што сярэдняя температура складае 48°С.

Трэба меркаваць, што палёт савецкага касмічнага карабля ўзбагаціць нашыя веды аб планеце носячай гэты мілагучны назоў. Дзякуючы гэтаму эксперыменту савецкія вучоныя імкнуцца пазнаць космас, зрабіць для чалавека магчымым бяспечны палёт на другія планеты.

Нічога тады дзіўнага, што высокая ацэнка савецкіх астранаўтычных дасягненняў дазваляе думаць, што першым чалавекам, які адарвецца ад Зямлі, будзе савецкі грамадзянін.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

